

การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
เพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน
จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวยาจิต สัมฤทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-429-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017045

117843061

**A STUDY OF THE INSTRUCTIONAL ORGANIZATION OF WORK-ORIENTED
EXPERIENCES AREA FOR PROMOTING SELF-RELIANCE
FOR PRATOM SUKSA SIX STUDENTS IN THE
EDUCATION FOR RURAL DEVELOPMENT PROJECT,
CHANGWAT NAKHON RATCHASIMA**

MISS YACHIT SUMRIT

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education**

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-429-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนกลุ่มการทำงาน
และพื้นฐานอาชีพ เพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
ในเขตชนบทยากจน จังหวัดนครราชสีมา

โดย   นางสาวยาจิต สัมฤทธิ์

ภาควิชา   ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.สาลี ทองธิว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สาลี ทองธิว)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรมณี ศิริโชติ)

ยาจิต สัมฤทธิ์ : การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน จังหวัดนครราชสีมา (A STUDY OF THE INSTRUCTIONAL ORGANIZATION OF WORK-ORIENTED EXPERIENCES AREA FOR PROMOTING SELF-RELIANCE FOR PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN THE EDUCATION FOR RURAL DEVELOPMENT PROJECT, CHANGWAT NAKHON RATCHASIMA.) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สาลิ ทองธำ, 198 หน้า

ISBN 974-579-429-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน จังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนร้อยละ 58.83 จัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเอง ครอบคลุมเรื่องกระบวนการผลิต การบริโภคและการตลาด โดยสอนเรื่องกระบวนการผลิตโดยการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง เรื่องการเป็นผู้บริโภคที่ดีด้วยการบรรยาย และสอนเรื่องการตลาดโดยให้นักเรียนฝึกขายของในโครงการอาหารกลางวัน ส่วนเงินที่ได้จากการจำหน่ายผลผลิตครูส่วนใหญ่เก็บไว้เป็นทุนหมุนเวียนในการผลิตครั้งต่อไป ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแนวคิดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพโดยมุ่งให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดคือ ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่และเลี้ยงปลา นโยบายในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ เพื่อให้การศึกษาแก่นักเรียนและประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2533 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... ๕ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ๕ ..... ๓๐๖๐ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

YACHIT SUMRIT : A STUDY OF THE INSTRUCTIONAL ORGANIZATION OF
WORK-ORIENTED EXPERIENCES AREA FOR PROMOTING SELF-RELIANCE FOR
PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN THE EDUCATION FOR RURAL DEVELOPMENT
PROJECT, CHANGWAT NAKHON RATCHASIMA. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
SUMLEE THONGTHEW, Ph.D, 198 pp. ISBN 974-579-429-5

The purpose of this research was to study the instructional organization of Work-Oriented Experiences Area for promoting self-reliance for Prathom Suksa six students in the education for Rural Development Project, Changwat Nakhon Ratchasima.

The findings of this study revealed that instruction on Work-Oriented Experiences Area for promoting the students' self-reliance, including production process consumption and marketing, was organized by 58.83 per cent of the teachers who provided the students with actual practices when teaching about production process, lectured when teaching about being sharp consumers, and had the students practice selling food in the Luncheon Project when teaching about marketing. Proceeds from the good selling was mostly kept by the teachers for next investment. Most of the school administrators had the ideas of organizing the instruction of Work-Oriented Experiences Area in the way that the students would engage in actual practices so that they could later utilize learning experiences from Work-Oriented Experiences Area in daily living and earning. Extra-curricular activities organized by most schools were vegetables growing, chickens raising and fishery. The school policy in organizing extra-curricular activities was providing students and local people with both formal and informal education concerning vocational activities appropriate for each locality.

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2533 .....

ลายมือชื่อนิติกร ..... อ. ส. ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อ. ส. นวโร .....
.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.สาส์น ทองธิว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนสำคัญทำให้งานวิจัยสำเร็จตามความมุ่งหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาสละเวลาช่วยตรวจเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และคณะครู ของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบทยากจน จังหวัดนครราชสีมา ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณแม่ที่รักยิ่ง พ่อ และพี่น้อง ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ยาจิต สัมฤทธิ์

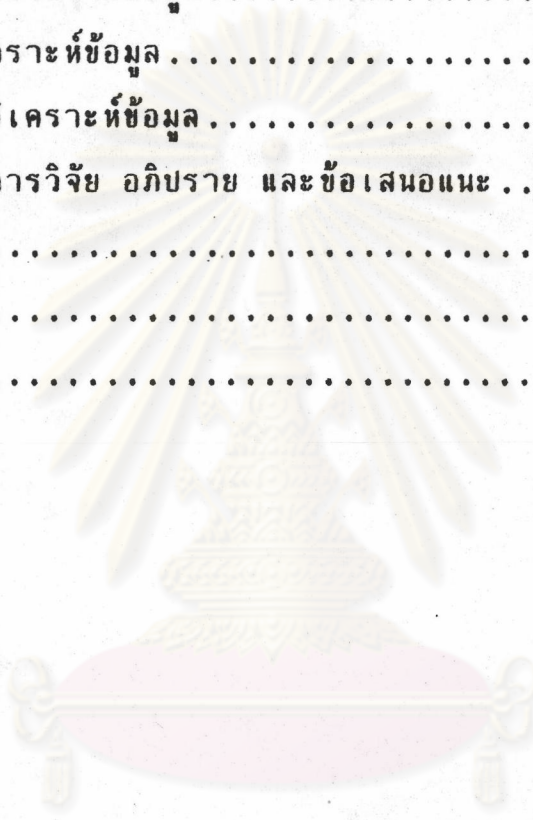
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	12
คําจำกัดความ	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	14
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับการพึ่งตนเองในเชิง	
เศรษฐศาสตร์	17
วงจรเศรษฐกิจขั้นมูลฐาน	24
กระบวนการผลิต	27
การบริโภค	34
การตลาด	37
แผนพัฒนาการศึกษากับการพึ่งตนเอง	41
หลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ พุทธศักราช 2521	
และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	50
โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน ...	79
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	87

	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 91
	ประชากรและตัวอย่างประชากร 91
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 94
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 96
	การวิเคราะห์ข้อมูล 96
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 98
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ 142
	บรรณานุกรม 164
	ภาคผนวก 175
	ประวัติผู้เขียน 198

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญชตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรผู้บริหารและครู กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ.....	93
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ใน การทำงาน การประกอบอาชีพเสริม การเป็นสมาชิก วารสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพ เหตุผลที่สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ.....	99
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามความเข้าใจของคำว่า "กระบวนการผลิต" และ "การพึ่งตนเอง".....	103
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามการใช้หลักสูตร.....	104
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามเนื้อหาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิต	106
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิต	107
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามเนื้อหาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้บริโภคที่ดี	108
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้บริโภคที่ดี	110
ตารางที่ 9	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามเนื้อหาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการตลาด.....	111

		หน้า
ตารางที่ 10	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการที่ทำให้ความรู้เกี่ยวกับการตลาด.....	112
ตารางที่ 11	ร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพจำแนกตาม เนื้อหาที่ทำให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิต การบริโภค และการตลาด.....	113
ตารางที่ 12	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามเหตุผลที่ซัดัดสนใจเลือกงานในการปฏิบัติ แต่ละครั้ง.....	114
ตารางที่ 13	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทุนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติ	116
ตารางที่ 14	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติ	117
ตารางที่ 15	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ตัดัดสนใจเลือกวิธีจัดการกับผลผลิตที่ ได้จากการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ.....	118
ตารางที่ 16	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีจัดการกับผลผลิตที่ได้จากการเรียน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ.....	119
ตารางที่ 17	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการนำผลผลิตไปบริโภคของนักเรียน	120
ตารางที่ 18	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่จำหน่ายผลผลิตกลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ.....	121
ตารางที่ 19	จำนวนและร้อยละ ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่กำหนดราคาขายผลผลิตจากการเรียน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ.....	122

		หน้า
ตารางที่ 20	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีจัดการกับเงินที่ได้จากการจำหน่ายผลผลิต กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	123
ตารางที่ 21	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน....	124
ตารางที่ 22	จำนวนและร้อยละของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกตามวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	125
ตารางที่ 23	ค่าเฉลี่ยของปัญหาการใช้หลักสูตรและปรับหลักสูตรของ ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	126
ตารางที่ 24	ค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	127
ตารางที่ 25	ค่าเฉลี่ยของปัญหาการวัดผลและประเมินผลของครูกลุ่ม การทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	128
ตารางที่ 26	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารในโครงการ กศ.พช. จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ระยะ เวลาที่ดำรงตำแหน่ง สถานที่ตั้งของโรงเรียน และ กิจกรรมดีเด่นที่โรงเรียนได้รับ.....	129
ตารางที่ 27	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่เข้าใจคำว่า ครอบงำ กระบวนการผลิต การบริโภค การตลาด การพึ่งตนเอง และ กศ.พช.....	134
ตารางที่ 28	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีแนวคิดหรือวิธีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	136
ตารางที่ 29	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่มีกิจกรรมเสริม หลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	137
ตารางที่ 30	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่มีนโยบายการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	139

ตารางที่ 31	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่สามารถจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพตอบสนอง นโยบายได้.....	139
-------------	---	-----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย